

PAM MUÑOZ RYAN s-a născut în 1951 și a crescut în Bakersfield, California, un oraș cu veri toride. În vara de dinaintea clasei a V-a, familia lui Pam s-a mutat în partea opusă a orașului și a devenit fata cea nouă în cartier. Încă nu își făcuse prieteni și biblioteca locală a devenit refugiul ei preferat. A urmat o perioadă în care a citit toate poveștile despre cai peste care a dat.

Deși știa de la o vârstă fragedă că își dorea o slujbă care să aibă de-a face cu cărțile, Pam nu știa că dorea să fie scriitoare. După ce a absolvit San Diego State University, a lucrat ca profesoară, apoi a reluat studiile și un profesor i-a sugerat să se gândească la o carieră de scriitoare. Brusc, nu s-a mai putut gândi la altceva în afară de scris.

După peste treizeci de cărți, Pam Muñoz Ryan este autoarea premiată a romanelor *Riding Freedom*, *Esperanza Rising* (*Trandafirii din Mexic*, Arthur, 2018) și *Becoming Naomi Leon*, la care se adaugă numeroase cărți ilustrate, printre care *Mice and Beans*, ilustrată de Joe Cepeda, *When Marian Sang* și *Amelia and Eleanor Go for a Ride*, ambele ilustrate de Brian Selznick.

PAM MUÑOZ RYAN

Pictează vântul

Traducere din engleză
de Mihaela Sofonea

ARTHUR

Cuprins

<i>Mulțumiri</i>	7
La pas.	11
În buiestru.	89
La galop	131
<i>Glosar</i>	181
<i>Interviu cu Pam Muñoz Ryan</i>	187
<i>Sugestii pentru a supraviețui în natură</i>	192
<i>Cum să faci un săculeț</i>	194
<i>Pagini din jurnalul de călătorie în Wyoming al lui Pam Muñoz Ryan</i>	197

Artemisia știa că era timpul să aducă pe lume mânzul. Întreaga după-amiază fusese agitată și umblase de colo colo, la marginea hergheliei de cai sălbatici. Se oprea doar să pască, fără poftă însă. Se lăsa amurgul și se opri de tot din mestecat, rămânând cu iarba atârându-i din bot de parcă uitase că avea mâncare în gură. În ultimele săptămâni i se umflase ugerul, dar se obișnuise cu disconfortul și durerea. Acum, ugerul i se îmbrobonea de primele picături de lapte.

La adăpostul întunericului care începea să se aștearnă, se îndepărtă de ceilalți, iar petele ei alb-roșcate de tobiano se legănau din pricina pasagerului greoi dinăuntru. Artemisia auzi nechezatul ușor al cailor pe care îi lăsase în urmă: Mary, fiica sa; Georgia, iapa „soră”; Wyeth, mânzul de doi ani al Georgiei; și Sargent, armăsarul palomino, care era tatăl odraslei ei.

Înainte de a dispărea pe dealul acoperit de pelin, se uită în urmă și văzu privirea și atitudinea protectoare ale lui Sargent: capul ridicat, urechile ciulite înspre ea, picioarele din față încordate, ca și când ar fi luat-o la întrebări pentru că plecase. Necheză. Ea îi răspunse cu un sunet jos și gutural. Știa că el nu putea să o ajute acum și că nici nu

Respira avea s-o urmeze. Artemisia trebuia să înfrunte nașterea singură, înarmată doar cu instinctele strămoșelor sale.

Înaintă cu greu, apăsată de o neliniște familiară. Nașterea primului ei mânz fusese reușită. Mary avea doi ani; era puternică și sănătoasă. Însă amintirea mânzului de anul trecut continua să o împovăreze. Mânzulețul nu se ridicase și rămăsese neclintit la pământ. Artemisia îl veghease câteva zile, atingând adesea trupușorul cu botul și sperând într-o schimbare miraculoasă. În cele din urmă, se întorsese la herghelia de cai, singură și abătută, cu capul plecat. Oare mânzul de acum va avea aceeași soartă?

Artemisia găsi un pâlc de tufișuri de pelin și ierburi înalte și se întinse în el. Nemulțumită, se ridică în picioare și se învârti în cerc. Crupele îi transpirau. Abia după ce simți șuvoiul de apă și știu că nașterea era iminentă se întinse la pământ. La fiecare contracție, capul și gâtul ei imense tresăreau, iar picioarele lungi îi înțepeneau. Începu să respire tot mai adânc și mai greu, pe măsură ce împingea mânzul să se nască. Se ivi placenta și, prin pelicula întinsă și perlată, se întrezări o copită, apoi încă una și o urmă de botic, ca și cum mânzul ar fi fost gata să plonjeze. Artemisia genu și icni. Apărură capul și umerii și, când ieși partea superioară a trupului mânzului, membrana străvezie se desprinse.

Artemisia ridică fruntea, străduindu-se să-și vadă puiul nou-născut.

Mânzul zăcea fără vlagă, pe jumătate înăuntrul acestei lumi și pe jumătate în afară, nefiind încă decât umbra unei posibilități.

2

Maya făcu mari ochii violeți și rosti precipitat și plină de convingere:

– Singurul fel în care poți surprinde o fantomă este să pictezi coada vântului.

Cu o mână, ridică micul cal de plastic cafeniu cu alb, traversând grăbită arcade pe deasupra cuverturii plușate. Soarele de iunie coborâse o idee pe cerul din sudul Californiei, revărsându-se prin ferestrele dinspre apus ale casei cu două caturi, unde locuia cu bunica. Maya făcu figurina să salte prin aerul scânteietor, șoptind:

– Sunt o fantomă misterioasă și aparțin stelelor. Cine mă va găsi?

Cu cealaltă mână, alese un armăsar negru și îl repezi după calul fantomatic. Făcu bidiviul negru să galopeze, spunând:

– Zbor ca vântul, mai iute decât gândești. Vin să te prind.

Calul negru îl depăși pe cel fantomatic.

– Ești al meu pentru totdeauna! spuse ea, împerechind figurinele într-o singură mână și ridicându-le deasupra capului.

Caii de jucărie, pur sânge arab, bălțați, Appaloosa și diverse alte rase, care se revărsau dintr-o cutie de pantofi, îi aparținuseră cândva mamei sale. Pe atunci, culorile

fuseseră vii: roib, murg, izabel, sur, palomino și dun¹. Anii de mângâieri jucăușe le tociseră nuanțele intense, din care nu mai rămăsese acum decât o urmă de culoare.

Maya nu avea decât cinci ani când îi muriseră părinții. De la accidentul care avusese loc cu șase ani în urmă, locuia cu bunica ei paternă. Nu își amintea mare lucru despre mamă, în afară de ce îi spusese bunica. Că mama ei avea gura prea mare ca să-i fie bine. Că nu făcuse nicio dată efortul de a se integra în rafinata societate din Pasadena. Și că locul ei ar fi trebuit să fie acasă, nu să bată lumea în lung și în lat călare. Maya bănuia că erau lucruri mai importante de spus. Lucruri frumoase, precum frânturile de amintiri care i se iveau uneori în minte: mama cântându-i înainte de culcare, cu fața atât de aproape că părul ei lung îi gădila obrajii. Sau amintirea aceea vie pe care Maya o adora: ea cu mama, stând într-un mic alcov cu ferestre, într-o încăpere cu un tavan boltit, jucându-se exact cu aceste figurine. Mama îi *povestise* despre caii fantomatici, care trăiau în sălbăticie, alergând liberi și aparținând doar stelelor. Nu-i așa?

Maya luă o poză de pe fundul cutiei de pantofi și privi țință la imaginea lucioasă. Mama ei era călare pe un cal bălțat, alb-roșcat, cu frâiele într-o mână și fluturând din cealaltă. Și râdea, cu gura până la urechi și ochii scânteind de bucurie și căldură.

Tânăra din fotografie ar fi putut fi Maya în câțiva ani. Aveau aceeași siluetă delicată și zveltă, părul arămiu și ochi violeți, de neuitat. Diferența era pielea Mayei, o nuanță mai închisă, sugerând rădăcinile sud-europene ale tatălui și bunicii ei.

¹ Culoare a robei calului pentru care nu există echivalent în română. Roba cailor dun poate avea diverse nuanțe, semnul distinctiv fiind dungile dorsale și zebrăturile de pe picioare (n. tr.).

Maya răsuci fotografia. Pe dos era lipită o bucățică de pagină, care fusese decupată dintr-o carte cu nume de copii și semnificațiile acestora. Reciti ce scria între May și Maybel.

Maya. O călătorie pe cale să înceapă.

Merse cu poza mamei și a calului bălțat la fereastra din față a dormitorului ei. Ca de obicei, așeză fotografia pe pervaz, astfel încât să fie cu fața la drum. Stătu în spatele lor cu mâinile împreunate, privind și ea afară, ca și când ar fi fost spectatori la o paradă.

De la înălțimea aceea, avea o perspectivă bună spre Altadena Lane, cu trotuarele sale lungi și procesiunea de stejari gigantiți. Curțile îngrijite se întindeau între alei largi. Cele mai multe garduri erau împovărate de *fuchsia bougainvillea*¹. Hortensia înflorea, iar inflorescențele ei de culoarea lavandei erau cât farfuriile. Dar Maya privi dincolo de toate acestea. Încercă să își imagineze tot ce știa căluțul despre mama ei, iar ea nu: viața departe, departe de Pasadena, plină de armăsari și iepe, frâie de piele, cizme, șei și o bucurie nețârmurită. Ce o făcuse pe mama ei să fie atât de fericită? Maya se întreba dacă în propriul ei răs se auzea ecoul râsetelor mamei. Chipul i se înnegură. Uitase de multă vreme sunetul râsului mamei sale și, mai mult, nu-și amintea când își auzise ultima dată propriul răs.

Brusc se auzi un sunet și ușa dormitorului se deschise.

Maya se răsuci pe călcâie.

Noua menajeră, Morgana, care locuia cu ea și bunica, intră în cameră. Era angajată doar de o săptămână, se dădea peste cap să îi facă pe plac bunicii și, cel puțin până acum, era aliata înfocată a acesteia din urmă. Chiar și așa, Maya știa că nu era decât o chestiune de timp până când

¹ Numită și floarea de hârtie (n. tr.).

avea să li se alăture tuturor celor care pleaseră, pufnind apăsător sau plângând în hohote de ușurare. Cândva, încercase să își amintească de toate menajerele pe care le cunoscuse de când venise să locuiască cu bunica, dar pierduse șirul la optsprezece.

– Verificam doar cum merg temele, spuse Morgana.

Era mai slabă, mai în vârstă și mai băgăcioasă decât majoritatea. Îmbrăcată cu rochia neagră obligatorie, cu șorț alb, cu părul negru strâns în coc la ceafă, arăta ca un pinguin ridat și subnutrit.

Morgana privi țintă la caii de jucărie de pe pat.

– Maya, bunica ta a precizat foarte clar cum trebuie să se desfășoare ziua ta. Te însoțesc la școală și de acolo acasă. După aceea, trebuie să îți faci temele până la ora cinei, la șase. Fără joacă, roști ea, ridicând din sprâncene.

Maya îi aruncă un zâmbet suav.

– Mi-am terminat deja temele. Și am doar note de zece. Așa că nu trebuie să mă verifici. Celelalte menajere nu o făceau. Aveam o înțelegere: coboram la cină la timp, iar ele mă lăsau în pace, în camera mea. Atâta timp cât am numai note bune, pe bunica nu o deranjează.

Morgana se încordă.

– Cred că vei constata că nu sunt precum celelalte menajere. Îmi iau slujba în serios și, dat fiind că bunica ta îmi plătește salariul, care este de trei ori mai mare decât ce primesc de obicei, voi fi atentă la dorințele ei, nu la ale tale. Ca să fiu cât se poate de sinceră, este reconfortant să găsec un angajator care îmi împărtășește viziunea despre felul în care trebuie supravegheați copiii.

Maya oftă. Cunoștea genul. S-ar putea ca Morgana să reziste ceva mai mult decât majoritatea, dar nu semnificativ.

Morgana făcu semn din cap înspre cai.

– Sunt cât se poate de sigură că bunica ta nu ar fi de acord cu o asemenea trândăvie.

Maya ridică privirea de o inocență irezistibilă.

– Îmi pare foarte rău. Îmi place să mă joc cu ei din când în când, pentru a-mi aminti de mama. Mi i-a dat... știi... înainte.

Atitudinea Morganei se înmuie.

– O, da. Bunica ta a pomenit despre asta. Cum au...? Maya făcu ochii mari.

– A fost acum șase ani, o mare tragedie. Eram în vacanță în Costa Rica, într-o stațiune luxoasă. Vezi tu, mergeam în câte un loc exotic în fiecare an, doar noi trei. Paris, Hawaii, peste tot. Am mers să facem scufundări într-o lagună frumoasă, cu apa limpede precum cristalul. Ne țineam cu toții de mână și înotam fericiți, privind la peștii tropicali superbi și la reciful de corali. Apoi am început să urmărim o broască țestoasă gigantică. Mama visase mereu să înoate cu broaștele țestoase de mare. Dar fără să ne dăm seama, am ajuns prea departe și o ambarcațiune cu motor nu ne-a văzut în apă. Maya își flutură mâna în aer. Și a traversat laguna în viteză. *Vrruum!*

Morgana își duse o mână la piept.

– A fost înspăimântător. În ultima secundă, tata m-a luat și m-a aruncat din calea bărcii, salvându-mi viața. Dar, din păcate pentru părinții mei, s-a întâmplat inimaginabilul...

Morgana își duse mâna la față.

Maya luă calul de pe pervaz, clipi alungând câteva lacrimi și își trase nasul.

– Căluții sunt singurele lucruri care mi-au rămas de la mama, dar îi țin ascunși de bunica, din politețe. Bunica are o teamă incontrollabilă de cai. E foarte puternică și îi reînvie tot felul de amintiri îngrozitoare de demult, când a căzut de pe un armăsar extrem de năvăș. Se înfurie

nespus de tare pe oricine menționează acest subiect. Nu îi vei pomeni de ei, nu-i așa?

Morgana o privi țintă pe Maya cu buzele strânse.

– Pune-i deoparte, Maya. Și nu întârzia la cină.

După ce plecă Morgana, Maya privi încruntată spre ușa deschisă. Căii și fotografia erau singurele lucruri care îi rămăseseră de la mama ei. Partea aceea era adevărată. Dar își dădea seama Morgana că restul era o minciună? Avea să o trădeze? Maya se muștră că făcuse o greșeală atât de bătătoare la ochi. Nu ar fi trebuit să-și scoată nicidecum căii de jucărie din ascunzătoare în preajma unei persoane pe care nu o pusese la încercare, cum era cazul noii menajere.

Așeză toți căii și fotografia înapoi în cutia de pantofi și o puse la loc în dulap. O îndesă într-o jachetă, al cărei fermoar era ridicat aproape până sus, iar la talie era strânsă cu un șnur. Apoi verifică dulapul să nu cumva să fi lăsat ceva în dezordine. Totul părea să se ridice la înălțimea cerințelor bunicii: fustele de bumbac, rochițele aranjate și cea mai nouă uniformă școlară în carouri, toate atârinate la distanțe egale. Toate umerășele și gulerele aliniat în aceeași direcție. Vârfurile pantofilor îndreptate înainte, soldățește. Bluza albă de mâine atârnată pe ușă, spălată și călcată de Morgana.

Maya se uită în oglinda de vizavi de pat. Își netezi părul cu grijă și îl legă în coadă. Își cercetă fusta în carouri și bluza apretată, să nu cumva să aibă scame, și își verifică șosetele albe subțiri, asigurându-se că erau răsfrânte exact cinci centimetri. I se părură ridicole și demodate. Dar ce conta? Foarte puțini oameni o vedeau. Frecă o pată de pe pantoful stâng, negru, din piele lăcuită, până când i se încinse degetul și începu să o doară. Bunica ura petele.

Ceasul arăta aproape șase fix. Încet, Maya coborî la parter. Pe perețele de vizavi de balustradă, o duzină de poze cu

tatăl ei, toate de aceeași mărime și cu rame de lemn identice, aranjate perfect, în ordine cronologică: mai întâi pozele de nou-născut, apoi școala generală, absolvirea liceului și a facultății și evenimente la care purta costum și frac, în toate apărând cu bunica la braț. Ultima fotografie fusese făcută într-un studio: tata, bunica și Maya, pe când avea în jur de doi ani. Tata o ținea în poală, iar ea ridica mânuța grăsuță, de bebeluș, și îi atinge fața. Bunica stătea în spatele lui, cu amândouă mâinile ferm postate pe umerii lui. Maya de multă vreme nu mai întreba de pozele de la nunta părinților ei sau de o fotografie cu mama. Singura dovadă că mama ei existase era instantaneul ascuns în cutia de pantofi. Și sugestiile fantomatice ale prezenței ei în fotografiile din care bunica îi decupase imaginea.

În sufragerie, fata se îndreptă în vârful picioarelor spre scaunul ei de la masă, având grijă să nu atingă bufetul de mahon în care erau etalate vase albe. Pernele albe din damasc fuseseră acoperite cu plastic transparent, la fel ca toată mobila tapițată din casă. Se strecură în fața scaunului, își netezi fusta sub pulpe și se așeză drept, sperând că plasticul nu i se va lipi de piele.

Morgana intră, se așeză în fața ușii bucătăriei și cercetă masa.

Ochii Mayei făcură același lucru. Totul părea să fie în ordine: șervetele albe de pânză la doi centimetri și jumătate de margine, împăturite și așezate cu îndoitura spre stânga. Carafa de apă stătea pe șervetul de ceai împăturit, cu mânerul orientat spre dreapta. Maya nu descoperi nicio abatere, nici măcar o cută pe fața de masă albă de brocart. Scoase un vag oftat de dezamăgire. Morgana era bună.

Ceasul din hol bătu ora șase.

Maya își împreună mâinile în poală și așteptă.